

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Entered as second class March 7, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879.

VOL. IX.

Kaina 3c

Chicago, Ill., Ponedėlis, Kovo-March 13 d., 1922

No. 60

Smarkus mušiai Pietinėj Afrikoj

Mušasi su streikieriais

Sukilimai Tripoli ir Albanijoje

Dideli mušiai Pietinėj Afrikoj su streikieriais

Apie 80 žmonių užmušta Johannesburge. Aeroplanai meto bombas ant streikierių.

JOHANNESBURG, Pietinėj Afrikoj, kovo 11. — Mažiausia 100 žmonių liko užmušta ir apie 700 sužeista vakar ir šiandien industriniame kare tarp streikuojančių aukso kasybių ir kitų darbininkų policijos su kareiviais.

Tos skaitlinės liečiasi daugiausia nuostolių tarp policijos ir kariuomenės. Streikierių gi nuostolių negalima apskaičiuoti. Visas Rand distriktas yra apgulimo stovyje ir nuolat eina persiūdamas iš kulkasvaidžių ir mėtomas granatų ir bombų.

Abi pusės kovoja atkakliai nebuvo teikiama jokio pasigalėjimo, nėgi jo prašoma ir belaisvių nebuvo imama.

Policija paskelbė, kad vien tik mušiuose Johannesburgo gatvėse vakar liko užmušta 80 žmonių ir 520 žmonių sužeista.

Benoni 18 liko užmušta ir 25 sužeisti, kada streikieriai užpuolė ant Transvaliaus gvardijos pulko.

Abejose vietose jau nuo keikių dienų yra paskelbtas aštirus karo stovis ir ginkluoti kassėjai ir policija yra įvairiose vietose pasistatę barikadas.

Telegrafo ir telefono komunikacija su Johannesburgu praktiškai yra pertraukta ir todėl tik niekuri žinias buvo galima gauti iš Rand kasyklų apygardos.

Didžiosios gatvės vakar buvo panašios į pirmos linijos tranšėjas. Šautuvai ir kitoki ginklai buvo liusiai naudojami policijos ir kassėjų.

Dar pirmiau Benoni streikieriai nušovė aeroplaną. Aviatorius irgi liko nušautas. Neužilgo po to anglų aeroplanas bombardavo Benoni salę, kur grupė streikierių laikė susirinkimą. Salė liko bombų sugriauta ir didžiama joje buvusių žmonių tapo užmušti.

Kariuomenės komanduojuojas gen. Reeves įsakė visiems gyventojams sėdėti namie nuo 7 v. vakaro iki 6 v. ryto.

Johannesburg priemiestis Jeppe šiandien pilnas streikierių. Daugelis jų yra gerai apsiginklavę ir turi bombų. Veikiausiai jie stengsis padaryti taip, kad negalima būtų išsiųsti policijos į kitus miestus. Brakpan ir Denoi streikieriai, sakoma, ima viršų. Daug sužeistų ir užmuštų guli gatvėse.

Streikierių plenai, matyt, yra gerai išdirbti ir jie siekiasi užgriebti visas svarbiasias strategiskas vietas.

26 žmonių užmušta Indijoje

Nacionalistų vadovas M. Gandhi areštuotas.

LONDONAS, kovo 11. — Indijos policija šiandien Rajputana valstijoje šovė į 2,000 indų minią ir 20 žmonių užmušė, o 29 sužeidė, sako Indijos žinia.

Susirėmimas įvyko po areštavimui Indijos nacionalistų ir nekooperavimo vadovo Mahatma Gandhi.

Valdžia bijodamos didesnių sumišimų iškilimo delei areštavimo Gandhi šiandien įsakė griebti visų atsargumo priemonių, kad išlaikytų "tvarką".

Dar prieš pat savo areštavimą, Gandhi ragino savo šalininkus būti ramiais, bet ir toliau neatlaikyti vesti taikaus priešinimosi propagandą.

Indijos ministerijai įsakytą teisti Gandhi kaip galima greičiausia už kelima maisto.

Montagu smėkia valdžią.

LONDONAS, kovo 11. — Buvęs Indijos sekretorius Montagu savo prkalboj Cambridge, pasmerkė premjerą Lloyd George ir lordą Curzon, kurie privertė jį rezignuoti. Jis paties visai nesitarė su juo apie niekurius jo departamentą liečiančius svarbius reikalus.

Montagu taip pat reikalavo, kad nebūtų vedama nuomonė, kad politika linki Indijos, nes Indija vistiek iškovos sau savivaldą ir kad už tą savivaldą stoja ir visi Anglijos žmonės.

Susirinkimas vienbalsiai išreiškė jam pasitikejimą.

M. Gandhi areštuotas

BOMBAY, k. 11. — Indijos nekooperavimo vadovas Mahandas (Mahatma) Gandhi tapo areštuotas Ahmedabate, 130 m. nuo Bombay. Jis kaltinamas yra kurtume prie maisto.

Jo sekėjai primena neseniai tilpusio jo laikraštį straipsnį, kuriame jis kviečia juos vykinti "visą konstruktyvų programą su laikrodžių reguliarumu ir Punjab ekspresinio traukinio greitumu", jei jisai taptų areštuotas.

Teisė ir jėga

PARYŽIUS, II. 15. E. — "Revue Internationale" įdėjo Saint Reff straipsnį antrašte "Po Vilniaus rinkimų" ("Aprės les elections de Vilna"), kur autoris paliečia T. S. Kontrolės Komisijos atsakymą iš Lenkijos pasigailėdamas, kad Tautų Sąjungos Taryba ir Lietuvos Vyriausybės prašymą dar nepasiekė Aukštojo Komisarų, kuris prižiūrėtų paliaubų vykdymą. Kalbėdamas apie Vilniaus seimą, autoris pabrėžia rinkimų neteisėtumą ir lenkų propagandą. Lietuviai, gūdai ir žydai rinkimus boikotavo ir net kai kurios lenkų grupės nebeatsė. (Vilniaus gelžkelininkai "Gazetos Poranos" pranešimu). Tuo būdu Vilniaus seimas esąs tik lenkų gyventojų reiškęjas, kurie sudaro tik 20% visų gyventojų ir šio seimo dauguma esanti už autonomiją. Autoris baigia: "Lenkija turi jėgą, Lietuvą — teisę. Padėtis keblai ir pavojus rimtas. Kur yra 1914 m. Europa, kuri žiūrėjo į teisę, kaip į šventą žmoniškumo arką?"

Gal paims kasyklas

Valdžia gal operuos kasyklas, jei kils streikas. Vėl atsisakė tartis su angliakasiais.

DAYTONA, Fla., kovo 12. — Vienas narys prez. Harding lydinčios partijos pareiškė, kad administracija veikiausiai rekomenduos įsimašimą ir operavimą kasyklų, kad patiekus užtektinai anglių geležinkelams ir svarbiausioms industrijoms, jei kils angliakasių streikas. Jis teigia sako, kad tai nėra nuomonė paties prezidento, kuris tuo dalyku dar nėra nieko pasakęs.

Pirmiausia busianti pasiūlyta arbitracija — komisija, kuri atstovautų angliakasių, kasyklų savininkus ir publiką. Jeigu ta arbitracija nepavyktų, tai tada veikiausiai pati valdžia operuos kasyklas.

Kasyklų savininkų atsakymas.

COLUMBUS, O., kovo 12. — Pietinio Ohio kasyklų savininkų asociacija vėl atsisakė tartis su angliakasių unija, nors to reikalavo ir darbo sekretorius Davis. Jis pasiuntė Davis'ui laišką, kuriame sako, kad kasyklų savininkai nesitars su visa unija. Betgi ji sutinkanti tartis su savo valstijos angliakasiais apie algą ir darbo sąlygas.

Angliakasių unija neikalauja bendros viso centralinio lauko konferencijos, o ne su niekurių valstijų kasyklų savininkais.

Angliakasiai už streiką.

INDIANAPOLIS, kovo 12. — Grįžtantys paskutiniai baigtai rodo, kad angliakasiai didėle didžiama balsų stoja už paskelbimą streiko balandžio 1 d.

Unijos viršininkai sako, kad jei kasyklų savininkai galutinai atsisakys tartis su angliakasiais iki tos dienos, tai streikas tikrai bus.

Talkininkai pasidalino Vokietijos kontribuciją

Pripažįsta Amerikai teisę gauti užlaikymą okupacinės armijos.

PARYŽIUS, kovo 12. — Pripažindami principu, kad Jungt. Valstijos turi teisę išreikalauti atlyginimą okupacinės armijos užlaikymo išlaidų, talkininkų šalių finansų ministerijai vakar pasirašė sutartį, kurią pasidalina tarp savęs ikišiol iš Vokietijos gautasias 1,000,000,000 auksinių markių kontribucijas. Amerikos gi reikalavimą užmokėti \$241,000,000, kuriuos išleista užlaikymui savo armijos prie Reino, sutarta atiduoti savo valdžioms, kadangi buv ministerijai nėra kompetentiški svarstyti tokius reikalavimus, kuriuos gali nuspresti tik premjerai.

Manoma, kad vakarykščiaja sutartimi Anglija gaus 500,000,000 auksinių markių, Prancija 140,000,000 m., Belgija 350,000,000 m. ir Italija 10,000,000 m. Jungt. Valstijos, kaip pradžiai, bus duota 100,000,000 auksinių markių. Nors ministeriai neginčijo, kad Jungt. Valstijos turi gauti okupacinės armijos laikymo kaštus, jie betgi smarkiai Jungt. Valstijų valdžią kritikavo už laukimą su padavimu savo bilos iki talkininkai susitarė apie padalinimą gautųjų pinigų.

Tyrinės darbininkų vadovų išteisinimą

CHICAGO. — Vyriausias kriminalinio teismo teisėjas Scanlan pašaukė specialinį grand jury ir įsakė ištirti darbininkų vadovų išteisinimą paškiausiu laiku ir išnešti apkaltnimus, jei pasirodys, kad tie išteisinimai buvo nelegaliai atlikti.

Savo instrukcijoje del grand jury Scanlan sakė, kad darbininkų unijomis vadovaują kriminalistai, kurie unijas panaudoja savo tikslams ir kriminaliniam pasipelnimui. Jis nurodė ir niekurius tokius, jo nuomone, kriminalistus darbininkų vadovus. Tarp jo įvardintųjų yra ir dabartinis namų budavotojų tarybos prezidentas Mader. Scanlan sakė, kad delei tų kriminalistų negali veikti ir teisingi unistai, kuriuos terorizuoja.

Jis įsakė ištirti išteisinimus janitorijų unijos viršininkų, namų budavotojų tarybos buvusių viršininkus, kurie buvo kaltinami ėmimo kyšių ir išteisinimą blekorių unijos biznio agentą Thomas Walsh, kuris buvo kaltinamas nušovime salunininko Georg, Jr. ir jo bartenderio.

Airijos sukileliai nusileido

BELFAST, kovo 12. — Valdžiai pasisekė susitaikinti su sukilusiais Airijos kareiviais, kurie buvo užgriebę Limerick. Susitarimu, kaip valdžios spēkos, taip ir sukileliai evakavo miestą. Abi frakcijos išvažiavo iš Limerick viename traukinyje, bet tik atskiruose vagonuose. Juos išlydėjo gyventojai, kurie džiaugėsi, kad neištiko mušių ir kad jiems nereikėjo nukentėti.

21 šalis nemoka mokesnių tautų sąjungai

LONDONAS, kovo 11. — Atstovų bute tapo paskelbta, kad 21 narys tautų sąjungos pereinamais metais neušimokėjo savo narinių mokesnių tautų sąjungos išdan.

Kunigas sustreikavo

ELK RAPIDS, Mich., k. 12. — Vietos episkopų bažnyčios kun. Merton Ross "sustreikavo". Jis sustreikavo todėl, kad jo parapijonis nustojo lankę bažnyčią ir jis tol neisė bažnyčion, kol ir parapijonis pradės ją lankyti. Pireitą vasarą jis turėjo dar 100 parapijonų, o dabar jų beturi tik 25, o ir iš jų 18 yra moteris. Girdi, jam labai nusibodę sakyti pamokslus tuščioms sedynėms.

Graikijos kabinetas rezignuos.

LONDONAS, k. 12. — Reuteris gavo iš Graikijos pusiau oficialinį šaltinį žinią, kad premiero Gounaris kabinetas rezignuos, kadangi jis pralaimėjo atstovų buto balsavimuose.

NAUJIENŲ

Pinigų Siuntimo Skyrius atdaras kasdien nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakare. Nedėdieniais nuo 10 v. ryto iki 2 val. po piet.

Maitins prigautus bedarbius

CHICAGO. — Miesto taryba subatoj vienbalsiai nutarė užmokėti už prieglaudą ir maitinimą atviliojo į Chicago taip vadinamas piliečių komitetas, kuris užtikrino juos, kad jokio susipratimo su namų budavotojais nėra ir prižadėjo duoti jiems darbą prie namų budavojimo. Betgi kada jie atvyko į Chicago, jie pamatė visai ką kitą ir atsisakė būti streiklaužiais. Tada tas piliečių komitetas nustojo juos maitinti ir jie atsidadė labai kebliai padėtyj, svetimam miestui, neturėdami nė pastogės, nė pinigų, o daugelis dar palikę savo šeimas savo miestuose.

Tuo pačiu laiku miesto tarybos komitetas ves derybas su piliečių komitetu apie tų jo prigautųjų žmonių sugrąžinimą namo.

"Greiti" gi traukiniai

MASKVA, v. 16 (paštu). — Amerikiečiai, kurie pyksta, kada traukinis kiek pavelduoja, turi atvykti į Rusiją ir pasimokinti kantrumo. Taškento ekspresinis traukinis atėjo į Maskvą paveldavęs 21 dieną, kas yra rekordas net ir del Rusijos, kur 8 ar 10 dienų paveldavimai yra paprastas dalykas. Taškento ekspreso garvežis sugedo Uralo kalnuose ir traukinis ten išstovėjo tris savaites iki jį pataisė. Anglas Robertson, kuris tyrinėjo bado distriktą ir kuris važiuavo tuo traukiniu, sako, kad delei susivilkinimo, 25 pasazieriai mirė nuo tyfo, bado ir šalčio.

Lietuva atsisakė dalyvauti

Lietuvos atsakymas į Lenkų pakvietimą dalyvauti konferencijoje del epidemijų.

WASHINGTONAS, kovo 9 d. (Elta). — Lenkijos pakvietiman dalyvauti konferencijoje del epidemijų Lietuvos ministeris pirmininkas atsakė, kad Lietuva energingai kovoja su epidemijomis, einančiomis iš Rusijos ir Vilnijos ir kad ji sustabdė gyvulių marą. Lenkijos pakvietimas įduotas Raudonajam Kryžiui. Lietuva sveikino Lenkijos koordinacijos principą, betgi pareiškė, kad ji negali dalyvauti konferencijoje, nes Lenkija nepildo Suvalkų sutarties.

Įkaitai iš Rusų

KAUNAS, II. 15. E. — Vidaus Reikalų Ministerijos Tremtinių grąžinimo skyriaus pranešimu vasario 14 d. mūsų įgaliojimo priimta iš Sovietų Rusijos 19 įkaitų; įkaitai atvyks Kaunan 16 ar 17 vasario.

Suėmimai Suvalkuos

KAUNAS, II. 13. (Elta). — Š. m. vasario 7 d. Lenkų žandarai suėmė ir nugalėtojo į Suvalkų kalėjimą Seinų apskr. Krasnopolio valsčiaus, Marinaus kaimo gyventoją — ukrainą Lauriną Petruskevičių 56 metų amžiaus. Kadangi šis ukrainas jokia politika neužsima, tai suėmimas tur but motyvuojama tuo, kad jo sunus lietuvių karininkas, nes eina gandy, kad jau padaryta ir rengiamasi daryti daugiau panašų suėmimų.

Geriau ir Pigiau Negu Visur Kitur

Naujiųjų Pinigų Siuntimo Skyrius, per kurį jau tapo pasiūsta Lietuvon su viršum 50 milijonų auksinių, visą laiką rupinosi ir rupinasi, kad davus kuogrečiausia ir kuopigiausia pinigų persiuntimą Lietuvon iš Amerikos. Tas didžiame laipsnyje jau tapo atsiakta. DABAR NIEKAS NĖGALI PASIŪSTI LIETUVON PINIGŲ GREIČIAU ir PIGIAU kaip NAUJIENOS PER SAVO PENKIS CHICAGOS OFISUS.

Naujiųjų Pinigų Siuntimo Skyriai šiandien yra didžiausia lietuvių pinigų siuntimo įstaiga Amerikoje, per kurią Lietuvos didieji bankai visiems amerikiečiams pataria siųsti pinigus Lietuvon. Naujienos duoda pilną gvarantiją už pinigų siunčiamus perlaidomis ir duoda paprastas gvarantijas už savo čekius. Naujienos išmaino didesnes pinigų sumas pagal pigiausio dienos kurso, koks tik yra New Yorke ar Chicagoje. Naujienos yra korespondentu didžiausio Lietuvos banko — Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banko Kaune. Naujienos siunčia pinigus ne tik Lietuvon, bet ir į visus kitus svieto kraštus. Siųsdami pinigus, visuomet kreipkitės į Naujiųjų Pinigų Siuntimo Skyrių.

NAUJIENŲ PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIUS

Vyriausiasis ofisas

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Bridgeporto Skyrius

3210 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Town of Lake Skyrius

1614 West 46th Street, Chicago, Ill.

Brighton Park Skyrius

4138 Archer Ave., Chicago, Ill.

West Pullmano Skyrius

523 West 120th St., West Pullman, Ill.

